

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๖๓๗๑๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 14916
วันที่ 4 ก.ค. 2558

จ. 203
151058

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๖๗๑๒

ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๕๑ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

จำนวน ๑ ชุด

๒. คำชี้แจงเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชาเมื่อคราวประชุมคณะรัฐมนตรีในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย ซึ่งใช้ที่ดินทำกินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืมเงินจากนายทุนนอกระบบและถูกเอารัดเอาเปรียบ ส่งผลให้โดนยึดที่ดินทำกินดังกล่าว มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับกับการบริหารราชการฝ่ายความมั่นคง (กระทรวงมหาดไทย) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม/ความเป็นมาของเรื่องที่เสนอ

เมื่อคราวประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งใช้ที่ดินทำกินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืมเงินจากนายทุนนอกระบบและถูกเอารัดเอาเปรียบ ส่งผลให้โดนยึดที่ดินทำกิน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่มีรายได้น้อยซึ่งเป็นหนี้โดยนำที่ดินทำกินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน เป็นการป้องกันมิให้นายทุนเข้าครอบครองที่ดินของเกษตรกรอย่างไม่เป็นธรรม ทั้งช่วยให้เกษตรกรไม่สูญเสียที่ดินทำกิน โดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลัง และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เป็นบัญชาของนายกรัฐมนตรี ซึ่งให้เริ่มดำเนินการภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงมหาดไทยได้เชิญผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และผู้แทนกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.) ประชุมปรึกษาหารือเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยมีอธิบดีกรมการปกครอง เป็นประธาน สรุปผลดังนี้

๔.๑ แนวทางการดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทยจัดส่งข้อมูลหนี้สินเกษตรกรดังกล่าวให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดส่งข้อมูลหนี้สินเกษตรกรทั้งหมด จำนวน ๑,๖๓๗,๕๖๒ ราย ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ศูนย์ประสานการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรทั้งระบบโดยใช้กลไกของคณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) เพื่อปลดปล่อยหนี้สิน หากงบประมาณในการช่วยเหลือเกษตรกรไม่เพียงพอให้เสนอของบประมาณจากรัฐบาลต่อไป

๒) จัดส่งข้อมูลหนี้ในระบบสถาบันการเงินที่จำเป็นเร่งด่วน ที่ดินจะตกเป็นของนายทุน จำนวน ๙๒,๙๕๕ ราย ให้กระทรวงยุติธรรม (ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม) ดำเนินการโดยกรมบังคับคดี กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานในสังกัด ซึ่งเป็นหนี้ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมหรือเจ้าหนี้ผู้มีอิทธิพลหรือเครือข่าย เพื่อช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย เสร็จแล้วจะจัดส่งให้แก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปลดปล่อยหนี้สินต่อไป

๓) จัดส่งหนี้ในระบบจำนวน ๑,๔๘๘,๑๒๕ ราย ให้กระทรวงการคลัง เพื่อดำเนินการกำหนดมาตรการให้แก่สถาบันการเงินและสหกรณ์ดำเนินการช่วยเหลือลูกหนี้ดังกล่าว

๔.๒ ขั้นตอนการสั่งการ

๑) กระทรวงมหาดไทย จะสั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้ง คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) ส่วนจังหวัด และคณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) ส่วนอำเภอ ดำเนินการไต่ถามไถ่ประណหนี้ในแต่ละพื้นที่ตามจำนวนที่สำรวจไว้แล้ว และคัดกรองหนี้สินดังกล่าวส่งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

(๑) จัดส่งให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ดังกล่าวตามนโยบายของรัฐบาล โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบของเกษตรกรและบุคคลในครัวเรือน โดยไม่จำกัดวงเงินกู้เป็นลำดับแรก

(๒) กรณีไม่เข้าเงื่อนไขตามโครงการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้จัดส่งให้แก่คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน เพื่อพิจารณาอนุมัติวงเงินให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ดังกล่าว ได้แก่ อนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนอำเภอ วงเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท อนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนจังหวัด วงเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) จัดส่งให้แก่กระทรวงยุติธรรม กรณีข้อมูลเจ้าหนี้ที่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเครือข่าย และอยู่ในกระบวนการยุติธรรม เช่น การถูกฟ้อง การบังคับคดี การขายทอดตลาด เพื่อให้ดำเนินการช่วยเหลือทางกฎหมาย เสร็จแล้วกระทรวงยุติธรรมจะจัดส่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการปลดปล่อยหนี้สินต่อไป

(๔) ให้คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนอำเภอ (อชก.ส่วนอำเภอ) เป็นผู้รับผิดชอบในการไต่ถามไถ่ประណหนี้ทุกรายในพื้นที่ก่อนจัดส่งให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.) ปลดปล่อยหนี้สินดังกล่าวต่อไป และให้จัดลำดับความเดือดร้อนของเกษตรกรที่อาจจะสูญเสียที่ดินเป็นลำดับแรก เช่น สัญญาเช่าผาก และให้แต่งตั้งยุติธรรมจังหวัดเป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรด้วย

/๒) กระทรวง...

๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะสั่งการให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดในฐานะเลขานุการคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนจังหวัด (อชก.จังหวัด) และเกษตรอำเภอในฐานะเลขานุการคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนอำเภอ (อชก.อำเภอ) ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรอย่างจริงจังและให้ความร่วมมือกับผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

๓) กระทรวงยุติธรรม จะสั่งการให้สำนักงานบังคับคดี สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ยุติธรรมจังหวัด และหน่วยงานในสังกัด ดำเนินการช่วยเหลือด้านกฎหมายและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม และให้ความร่วมมือกับผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

๔.๓ การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

กำหนดให้จังหวัดรายงานผลการดำเนินการทุกเดือน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และทุกส่วนราชการจะติดตามผลการดำเนินการอย่างจริงจัง

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการฝ่ายความมั่นคง (กระทรวงมหาดไทย) ได้ให้ความเห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

๖. ข้อกฎหมาย

๖.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๖.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘

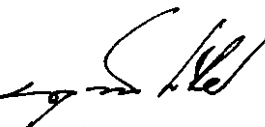
๖.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมเงินแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖

๖.๔ ระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมเงินแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๗

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อรับทราบแนวทางการบูรณาการการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลัง และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะรายงานผลความคืบหน้าให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะต่อไป
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก
(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

โทร. ๐ - ๒๖๒๙ - ๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๖๐๔

โทรสาร ๐ - ๒๖๒๙ - ๘๓๑๕